

DOSTUN OKURA ÖĞRETTİĞİ

Istanbullu bir Rum olan Paspati'nin ilk çingene sözlüğünü yazdığını bilen var mı? Ben artık biliyorum.

Bu "manifesto" *Milliyet Pazar* köşe yazarı Mine G. Kırkkanat'ın Yunanlı yazar Elias Petropulos'un Yunanistan'da yeni çıkan *Kuradokoftis* adlı kitabını tanıtan köşe yazısının kapanış satırları. (17 Kasım 2002)

Seksenli ve doksanlı yılların bir fenomeni olan köşe yazarlarının yüklendikleri en önemli misyonları, siyaseti ve devleti eleştirmenin yanı sıra kültür alanında okurlara önderlik ve rehberlik etmektir. Bunu da çoğu zaman yeni yayımlanan kitapları tanıtarak yerine getirirler. Bu kitapların Batı'da yayımlanmış olmaları ise şayanı ter-

cihtir. Köşe yazarları Yazarlar ve Edebiyatçılar Mabeti'ne girme hakkı kazanmış müstesna kişiler arasında olduklarını da hissettirmeden edemezler. Bunu da bahsettikleri kişinin önüne "dostum" sıfatını ekleyerek yaparlar. Kırkkanat'ın *Pazar* yazısı bu özellikleri barındıran, temsil niteliği yüksek bir yazı. Kırkkanat, köşe yazısından öğrendiğimize göre, "dostu" Petropulos'un yeni kitabından edindiği bir bilgiyi bütün okurlarıyla paylaşmayı ihmal etmi-

yor. İnanılmaz bir zekâ zenginliği ve kültür birikimiyle yazılmış kitapta, birbirinden ilginç bilgiler yer alıyor. Örneğin Türkiye'de, dünyadaki ilk "çingene," ithal nezaket biçimiyle Rom dili sözlüğünün İstan-

bul'da ve Paspati adlı İstanbullu bir Rum tarafından XIX. yüzyıl ortalarında yazıldığını bilen var mı? Ben artık biliyorum.

Sıradan okurun kitapla ilgisi olmadığı, sadık müridi olduğu köşe yazarının haftada birkaç gün köşesinden damlatacağı birkaç yüz vuruşluk bilgiler sayesinde gerekli entelektüel donanıma sahip olacağı inancına işaret eden bu satırlar, kendi başına bir bilgisizlik ve Türkiye'ye bir Şarkiyatçı gözü ile bakma örneği.

Alexandre G. Paspati'nin 1870 Konstantiniye baskısı olan *Études sur les Tchingianés ou Bobémiens de l'Empire Ottoman* adlı kitabı son derece nadir olduğundan sahafların, nadir ve antika kitap müzayedesi düzenleyenlerin baş tacı oldukları kitaplardan biridir. Paspati'nin kitabı, yüksek fiyatları nedeniyle erişilmesi imkânsız nice nadiratu fotokopi yoluyla çoğaltan ve kitaplaştıran, bu nedenle de araştırmacıların gözbebeği olan eski sahaf, yani "nadir kitap çoğaltıcısı" Kubbealtı Fotokopi'nin sahibi Hanefi Kayan'ın kataloğunda yer almaktadır. Dahası aynı kitap Ahmet Eken tarafından *Virgöl*'ün Ocak 2000 sayısında da tanıtılmıştır. Mine Hanıma ve Mine Hanımdan feyz alıp kültür dağarcıklarını genişleten sadık okurlarına duyurulur! ♦

RIFAT N. BALI

